

ब्रह्मचैवेति सृष्टंसर्वकार्यं परंब्रह्माभेदेनयेद्विजाःहीनद्विजास्तेनजानंतीतियोजना तत्रतत्रयोनिषु जातयोजन्मानि॥१७॥तानेवाह पिशाचाइति ॥१८॥ ब्राह्मणःब्रह्मणिवेदेविहितोब्राह्मणःसंस्कारोयासांताः
वेदोक्तसंस्कारवत्यः अपरेऽर्वाचीनाऋषयःपरैःप्राचीनैःसृज्यन्ते ॥१९॥ एवंप्राप्तामीमांसकसंमतमनवस्थांनिवारयति आदीति अक्षयानाशहीना अव्ययाअपचयहीना यतोमानसीरजूरगवन्मनोमात्रज
न्या नहिरजूरगोनश्यत्यपचीयतेवा अनुत्पन्नत्वात् धर्मतंत्रयोगानुष्ठानंतदेवपरंअयनंविलयस्थानंयस्याःसातथा ॥२०॥ इतिशांति०मो०नै०भा०अष्टाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥१८८॥ ॥३॥
इत्येतैःकर्मभिर्यस्ताद्विजावर्णांतरंगताइत्युक्तंतत्त्वश्रुपूर्वकंविवरणोति ब्राह्मणइत्यादिना ॥१॥ जातकर्मादिभिरष्टाचत्वारिंशता यस्यैतेऽष्टाचत्वारिंशत्संस्काराःसब्राह्मणःसायुज्यतांसहृपतांगच्छतीतिस्मृ
ब्रह्मचैवपरंसृष्टयेनजानंतितेऽद्विजाः ॥तेषांबहुविधास्त्वन्यास्तत्रतत्रहिजातयः॥१७॥ पिशाचाराक्षसाःप्रेताविविधाम्लेच्छजातयः ॥ प्रनष्टज्ञानविज्ञानाः
स्वच्छंदाचारचेष्टिताः॥१८॥ प्रजाब्राह्मणसंस्काराःस्वकर्मकृतनिश्चयाः ॥ ऋषिभिःस्वेनतपसासृज्यन्तेचापरेपरैः॥१९॥ आदिदेवसमुद्भूताब्रह्ममूलाक्षया
व्यया ॥ सासृष्टिर्मानसीनामधर्मतंत्रपरायणा॥२०॥ इतिश्रीमहाभारतेशां०मो०भृगुभर०वर्णविभागकथनेअष्टाशीत्यधिकशततमोऽध्यायः॥१८८॥
भरद्वाजउवाच ब्राह्मणःकेनभवतिक्षत्रियोवाद्विजोत्तम ॥ वैश्यःशूद्रश्चविप्रर्षेतद्रूहिवदतांवर ॥१॥ भृगुरुवाच जातकर्मादिभिर्यस्तुसंस्कारैःसंस्कृ
तःशुचिः ॥ वेदाध्ययनसंपन्नःषट्सुकर्मस्ववस्थितः ॥२॥ शौचाचारस्थितःसम्यग्विघसाशीगुरुप्रियः ॥ नित्यव्रतीसत्यपरःसवैब्राह्मणउच्यते ॥३॥ सत्यं
दानमथाद्रोहआनृशंस्यंत्रपाघृणा ॥ तपश्चदृश्यतेयत्रसब्राह्मणइतिस्मृतः ॥४॥ क्षत्रजंसेवतेकर्मवेदाध्ययनसंगतः ॥ दानादानरतिर्यस्तुसवैक्षत्रियउच्यते ॥
॥५॥ वणिज्यापशुरक्षाचरुष्यादानरतिःशुचिः ॥ वेदाध्ययनसंपन्नःसवैश्यइतिसंज्ञितः ॥६॥ सर्वभक्षरतिर्नित्यंसर्वकर्मकरोशुचिः ॥ त्यक्तवेदस्त्वनाचा
रःसवैशूद्रइतिस्मृतः ॥७॥ शूद्रेचैतद्रवेल्लक्ष्यंद्विजेतच्चनविद्यते ॥ नवैशूद्रोभवेच्छूद्रोब्राह्मणोनचब्राह्मणः ॥८॥ सर्वोपायैस्तुलोभस्यक्रोधस्यचविनिग्रहः ॥ ए
तत्पवित्रंज्ञानानांतथाचैवात्मसंयमः ॥९॥ वायौसर्वात्मनातौहिश्रेयोघातार्थमुच्छ्रितौ ॥१०॥

तेः षट्कर्माणि संध्यास्नानंजपोहोमोदेवतानांचपूजनं आतिथ्यंवैश्वदेवंचषट्कर्माणिदिनेदिनइति ॥२॥ विघसंब्राह्मणादिभुक्तशेषंतदेवाश्चातीतिविघसाशी ॥३॥ अथाद्रोहइत्यत्रतपोक्रोधइत्यपिपाठः
आनृशंस्यंनैष्ठुर्याभावः त्रपालजा घृणाकारुण्यं ॥४॥ क्षत्रंहिंसातदर्थंजातंक्षत्रजंयुद्धात्मकंकर्म दानंविप्रेभ्यः आदानंप्रजाभ्यः ॥५॥ वणिज्यापशुरक्षाचेत्यत्रविशत्याशुपशुभ्यश्चेतिपाठेपशुभ्य
इतिल्यब्लोपेपंचमी पशून्वाणिज्याद्युपयोगिनोलब्ध्वाविशति प्रतिष्ठांलभतेइत्यर्थः ॥६॥ ७॥ शूद्रेचेति एतत्सत्यादिसप्तकं द्विजेचैवर्णिके धर्मएववर्णविभागेकारणंनजातिरित्यर्थः ॥८॥ तमेवब्राह्म
ण्यहेतुंधर्ममाह सर्वोपायैरित्यादिना तौक्रोधलौभौ सार्धःश्लोकः ॥९॥ १०॥